

مجلة الجمعية الإيرانية للغة العربية وآدابها، فصلية
علمية محكمة، العدد الـ ٧٣، شتاء ١٤٠٣ هـ. ش،
٢٥٠٢٥ م؛ صص ١٦٦-١٨٧.

Evaluation and comparison of entrepreneurial personality traits of Arabic language and literature students In Semnan University

Article Type: Research

Meisam Moddaresi¹, Ali zeighami², Habib Keshavarz³*

Abstract

Currently, in addition to playing the main role of education, universities should strengthen the entrepreneurial skills and characteristics of students to enter the field of work and entrepreneurship in order to realize the development of entrepreneurship in the country and reduce the unemployment rate of university graduates. In this research, the evaluation and comparison of entrepreneurial personality traits of Arabic language and literature students of Semnan University has been done. The present research is considered to be a descriptive-survey research from the point of view of objective, application, and from the point of view of data and information collection. The statistical population of the research includes undergraduate and graduate students of Semnan University who were randomly selected and analyzed using the Karjesi and Morgan table. Also, a standardized questionnaire was used to collect information. Data analysis was done through descriptive and inferential statistics. The results of the research showed that the students of Arabic language and literature of Semnan University are in an unfavorable situation in terms of risk-taking, creativity and challenge-seeking. Also, there is a significant difference between male and female students in the characteristics of risk-taking, dreaming,

¹. Associate Professor, Department of Entrepreneurship Management, Faculty of Economics, Management and Administrative Sciences, Semnan University, Semnan-Iran orcid.org/0000-0001-9317-7347

². Associate Professor, Department of Arabic Language and Literature, Faculty of Languages and Literature, Semnan University, Semnan-Iran. orcid.org/0000-0002-2514-7282

³. Corresponding author, Assistant Professor, Department of Arabic Language and Literature, Faculty of Languages and Literature, Semnan University, Semnan-Iran orcid.org/0000-0003-3113-8259. Email: hkeshavarz@semnan.ac.ir

internal control center, and seeking a challenge; However, there is no significant difference in entrepreneurial characteristics among undergraduate and graduate students.

Keywords: entrepreneurship, Arabic language and literature, entrepreneurial characteristics, employment creation, Semnan University.

1. Introduction

Today, the responsibilities of universities have undergone transformations, and they are no longer solely tasked with teaching specialized disciplines. Third-generation universities, known as entrepreneurial universities, must cultivate entrepreneurial personality traits in students alongside imparting professional skills. This ensures that graduates possess significant entrepreneurial competencies, as numerous studies indicate that entrepreneurship is teachable and that training in entrepreneurial knowledge and skills directly and positively impacts the establishment and growth of economic enterprises, driving economic development and enhancing the quality of new businesses.

The field of Arabic Language and Literature, currently offered at over 40 universities in Iran at various academic levels with three specializations—"Arabic Language and Literature," "Arabic Translation," and "Arabic Language Teaching"—holds immense potential due to Iran's geographical proximity to Arab countries and the language's connection to Islam. Students and graduates of this field, by mastering linguistic and entrepreneurial skills, can play a vital role in the country's economic development, as entrepreneurship directly influences socioeconomic progress. The more a society engages in entrepreneurial activities, the faster it achieves economic and social development.

Given the importance of these factors and the necessity for Arabic Language and Literature students and graduates to enter entrepreneurship and the job market, identifying their entrepreneurial traits to assess their potential and design targeted educational plans is essential. This study, independent of environmental factors, aims to evaluate the entrepreneurial

potential and personality traits of Arabic Language and Literature students at Semnan University and answer the question: What is the level of entrepreneurial personality traits among undergraduate and graduate students in this field at Semnan University?

2.Literature Review

A key approach to fostering entrepreneurship in societies is the personality trait perspective, which posits that strengthening traits such as risk-taking, creativity, achievement orientation, ambiguity tolerance, and similar characteristics significantly boosts entrepreneurial growth and business prosperity. This is particularly critical for university students and graduates as they transition into the workforce. Previous studies reveal that Arabic Language and Literature learners often lack the necessary skills for entrepreneurship, with the primary obstacle being the mismatch between university curricula and job market demands. To address this gap, the current study assesses and compares entrepreneurial traits among Arabic Language and Literature students at Semnan University. The findings can guide the design of targeted training programs, skill-building workshops, or counseling to strengthen weaker traits.

3.Methodology

This study is applied in purpose and descriptive-survey in data collection. In addition to library research and academic sources, a standardized questionnaire was used to gather data. The research population (103 individuals) included undergraduate and graduate students at Semnan University, selected via a census sampling method, meaning all eligible students participated.

4.Results

The findings revealed that despite Arabic Language and Literature students' interest in starting businesses, very few engage in entrepreneurship, highlighting the need to investigate underlying causes and assess their entrepreneurial traits. While students demonstrated strengths in some traits, they scored poorly in risk-taking, creativity, and challenge-seeking—critical elements of entrepreneurial success. Additionally, comparing male and female students' entrepreneurial traits showed significant differences in four areas: risk-taking, visionary thinking, internal locus of control, and challenge-seeking. This underscores the importance of integrating gender considerations into educational program design.

ارزیابی و مقایسه ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه دانشجویان رشته

زبان و ادبیات عربی دانشگاه سمنان

نوع مقاله: پژوهشی

میثم مدرسی^۱، علی ضیغمی^۲، حیب کشاورز^{۳*}

۱. دانشیار گروه مدیریت کارآفرینی، دانشگاه سمنان، دانشکده اقتصاد، مدیریت و علوم اداری، سمنان، ایران.

۲. دانشیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشگاه سمنان، دانشکده ادبیات و زبان‌های خارجی، سمنان، ایران.

۳. استادیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشگاه سمنان، دانشکده ادبیات و زبان‌های خارجی، سمنان، ایران.

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۰۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۶/۳۰

چکیده

در حال حاضر دانشگاه‌ها علاوه بر ایفای نقش اصلی آموزش باید به تقویت مهارت‌ها و ویژگی‌های کارآفرینانه دانشجویان جهت ورود به عرصه کار و کارآفرینی بپردازند، تا توسعه کارآفرینی در کشور محقق شود و میزان بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی کاهش یابد. در این پژوهش به ارزیابی و مقایسه ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی دانشگاه سمنان پرداخته شده است. تحقیق حاضر از منظر هدف، کاربردی و از منظر گردآوری داده و اطلاعات، تحقیق توصیفی-پیمایشی به شمار می‌رود. جامعه آماری پژوهش شامل دانشجویان کارشناسی و کارشناسی‌ارشد دانشگاه سمنان است که به روش تصادفی و با استفاده از جدول کرجسی و مورگان انتخاب و بررسی شدند. همچنین ابزار پرسشنامه استاندارد شده برای گردآوری اطلاعات استفاده شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق آمار توصیفی و استنباطی صورت گرفت. نتایج پژوهش نشان می‌دهد دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی دانشگاه سمنان در ابعاد ریسک‌پذیری، خلاقیت و

* نویسنده مسئول hkesavarz@semnan.ac.ir

چالش‌طلبی در وضعیت نامناسبی قرار دارند. همچنین میان دانشجویان دختر و پسر در ویژگی‌های ریسک‌پذیری، رؤیاداری، کانون کنترل درونی و چالش‌طلبی تفاوت معناداری وجود دارد؛ اما در میان دانشجویان مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد تفاوت معناداری در ویژگی‌های کارآفرینانه وجود ندارد.

کلیدواژه‌ها: کارآفرینی، زبان و ادبیات عربی، ویژگی‌های کارآفرینانه، اشتغال‌زایی، دانشگاه سمنان.

۱. مقدمه

امروزه وظایف دانشگاه‌ها دچار تحولاتی شده است و صرفاً آموزش رشته‌های تخصصی بر عهده دانشگاه‌ها نیست؛ بلکه دانشگاه‌های نسل سوم^۱ که با عنوان دانشگاه کارآفرین^۲ شناخته می‌شوند، باید بتوانند علاوه بر آموزش مهارت‌های تخصصی، ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه را نیز در دانشجویان خود به وجود آورند؛ به گونه‌ای که دانش‌آموختگان این دانشگاه‌ها، از مهارت‌های کارآفرینی قابل توجهی برخوردار باشند؛ چرا که مطالعات زیادی نشان داده است که کارآفرینی قابل آموزش و یادگیری است و آموزش دانش و مهارت‌های کارآفرینانه بر افزایش نرخ راه‌اندازی و رشد بنگاه‌های اقتصادی اثر مستقیم و مثبت داشته و باعث توسعه اقتصادی و بهبود کمی و کیفی کسب و کارهای جدید خواهد شد (مردان‌شاهی، آقاجانی، ۱۳۹۴: ۳۵). از سوی دیگر بررسی و مقایسه وضعیت اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در ایران و سایر کشورها نشان می‌دهد وضعیت جذب دانش‌آموختگان به بازار کار در ایران اصلاً در شرایط مناسبی نیست و سیاست‌های آموزشی نه تنها شانس اشتغال را افزایش نداده است، بلکه آمار بیکاری را به سال‌های آینده انتقال می‌دهد (عیسی‌زاده و حسینی، ۱۳۹۳). نگاهی کلی به فضای آموزش دانشگاهی نشانگر آن است که نتیجه کاهش کیفیت آموزش در مراکز آموزش عالی صدور مدارکی بدون پشتوانه تخصصی و تعهدی کافی است و این در حالی است که بحران بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها بسیار جدی است و اگر نتوان کارایی دانش‌آموختگان را بالا برد در آینده با یک معضل جدی اجتماعی یعنی بیکاری افسارگسیخته دانش‌آموختگان دانشگاهی روبرو خواهیم بود (رشیدی، ۱۳۹۷)؛ بنابراین در وضعیت روبه رشد دانشگاه‌ها در جهت توسعه جوامع لازم است دانشگاه‌ها در کنار پژوهش و تعلیم وظیفه دیگری را نیز به عنوان محرک‌های ابتکار و رشد اقتصادی هر منطقه بر عهده گیرند. در حقیقت امروزه

^۱ - Third Generation University.

^۲ - Entrepreneurial university.

کارآفرینی در کشورهای توسعه یافته به یکی از بزرگترین و اساس‌ترین فعالیت‌های دانشگاهی تبدیل شده است. به‌طور کلی همراه با آشکار شدن نقش و تاثیر کارآفرینی بر روند اشتغال‌زایی و رشد کشورهای توسعه یافته تلاش در جهت تعمیم دانش و روحیه کارآفرینی شدت گرفته است (کبایلی ۱ و همکاران، ۲۰۱۵). بر این اساس در سال‌های اخیر در دانشگاه‌های ایران نیز توجه به مهارت‌های کارآفرینی در کانون توجه قرار گرفته است. هر چند توجه به این مهارت‌ها در رشته‌های علوم انسانی از جمله رشته زبان و ادبیات عربی کم رنگ‌تر بوده است. رشته زبان و ادبیات عربی که هم‌اکنون در بیش از ۴۰ دانشگاه کشور در مقاطع مختلف تحصیلی در سه گرایش «زبان و ادبیات عربی»، «مترجمی زبان عربی» و «آموزش زبان عربی» ارائه می‌شود از جمله رشته‌هایی است که با توجه به موقعیت جغرافیایی ایران و همسایگی با کشورهای عربی و ارتباط این زبان با دین مبین اسلام، از ظرفیت‌های بسیار بالایی برخوردار است و دانشجویان و دانش‌آموختگان این رشته با تسلط بر مهارت‌های زبانی و کارآفرینی می‌توانند نقش مهمی در توسعه اقتصادی کشور داشته باشند؛ چرا که کارآفرینی تأثیر مستقیمی بر توسعه اقتصادی و اجتماعی مردم دارد و هر چه یک جامعه بیشتر در فعالیت‌های کارآفرینی شرکت کند، سریع‌تر به توسعه اقتصادی و اجتماعی دست می‌یابد (هزارجریبی، ۱۳۸۲: ۱۶۳) اما متأسفانه آموزش در بسیاری از دانشگاه‌ها همچنان به صورت تئوری محض و گاه به دور از واقعیت‌های جامعه و مهارت‌های کاربردی این رشته صورت می‌گیرد.

از آنجاکه دانشجویان و فارغ‌التحصیلان رشته زبان و ادبیات عربی معمولاً به زبان عربی تسلط دارند، در صورت داشتن ویژگی‌های کارآفرینانه می‌توانند در زمینه‌های زیادی فعالیت کنند؛ از جمله معرفی ظرفیت‌های گردشگری ایران و جذب گردشگر، معرفی پتانسیل‌های درمانی کشور و جذب بیمار (گردشگری سلامت)، معرفی محصولات ایرانی به سایر کشورها، فعالیت در فضای رسانه‌ای دیداری، نوشتاری و شنیداری، آموزش زبان در مؤسسات خصوصی

و دولتی و ... به هرحال ورود به بازار کار رشته زبان و ادبیات عربی نیز مانند سایر رشته‌ها مستلزم داشتن مهارت‌های مربوط به زمینه‌های شغلی است؛ ولی مطالعات نشان می‌دهد بسیاری از دانشجویان این رشته مهارت‌های خود را در سطح پایین یا متوسط می‌دانند. (اشکوری و یاراحمدی، ۱۳۹۳) و فراگیران این رشته از توانایی‌های لازم برخوردار نیستند که نبود تناسب بین فرایندها و برنامه درسی موجود در دانشگاه‌ها با مهارت‌ها و توانایی‌های مورد نیاز بازار کار مهم‌ترین عامل موفق نبودن دانش‌آموختگان این رشته در کارایی و اشتغال است. (مهدوی آرا و حیدریان شهری، ۱۳۹۳) و این در حالی است که در صورت ماهر بودن دانش‌آموختگان رشته زبان و ادبیات عربی و حضور آنها در عرصه‌های کارآفرینی همچون تجارت الکترونیک می‌توان ارزش‌های اقتصادی بین‌المللی و توسعه تجارت با کشورهای عربی را برای ایران رقم زد (کشاوری، ۱۳۹۵).

با توجه به اهمیت موارد تشریح شده و لزوم ورود دانشجویان و دانش‌آموختگان رشته زبان و ادبیات عربی به عرصه کارآفرینی و بازار کار، شناسایی ویژگی‌های کارآفرینانه آنها جهت سنجش پتانسیل این افراد و برنامه‌ریزی آموزشی دقیق برای ورود به عرصه‌های مذکور امری ضروری به نظر می‌رسد؛ بنابراین این پژوهش فارغ از همه عوامل محیطی، در پی ارزیابی پتانسیل و ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه در دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی و پاسخ به این سؤال است که دانشجویان گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه سمنان در دو مقطع کارشناسی و کارشناسی‌ارشد به عنوان جامعه آماری این پژوهش به لحاظ ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه در چه سطحی قرار دارند؟

۱-۱. پیشینه پژوهش

بررسی پیشینه پژوهش، نشان داد پژوهشی اختصاصی در این زمینه به شکل فعلی تاکنون به نگارش درنیامده است؛ اما از مرتبط‌ترین پژوهش‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

«نقش‌آفرینی گروه‌های زبان و ادبیات عربی در توسعه علمی دانشگاه‌ها» (۱۳۸۹هـ.ش)

که در آن فرامرز میرزایی و علی سلیمی با پیشنهاد ایجاد گرایش‌های جدید و بین‌رشته‌ای و فعال‌تر شدن اعضای گروه‌های زبان و ادبیات عربی بر نقش گروه‌های آموزشی در توسعه علمی دانشگاه‌ها و کشور تأکید کرده‌اند.

«نقش گروه زبان و ادبیات عربی در توسعه کارآفرینی» (۱۳۹۴هـ.ش) که در آن مصطفی جوانرودی و نسیم شریفی تأکید کرده‌اند: گروه‌های زبان و ادبیات عربی با اقداماتی از قبیل اصلاح سرفصل‌های درسی و ایجاد درس‌های جدید متناسب با نیاز جامعه، به‌روزرکردن خلاقیت‌ها و ایجاد گرایش‌های جدید و میان‌رشته‌ای و توجه به ویژگی‌های کارآفرینانه دانشجویان در زمینه کارآفرینی گام‌هایی بردارند.

و برخی از مقالات ارائه شده در نخستین «همایش ملی کارآفرینی و تجاری‌سازی رشته زبان و ادبیات عربی» در دانشگاه سمنان (اسفندماه ۱۳۹۳هـ.ش) نظیر «نقش زبان عربی و همجواری با کشورهای حوزه خلیج فارس در توسعه گردشگری سلامت در ایران» که در آن فاطمه قادری و همکاران بر گردشگری سلامت تمرکز نموده‌اند و راهکارهایی چون ایجاد استراحتگاه و هتل، استقرار نمایندگی بیمه‌های خدمت‌درمانی، آزمایشگاه‌ها و داروخانه‌هایی با کادر مسلط به زبان عربی در نزدیکی بیمارستان‌های محل مراجعه بیماران و توزیع بروشورهایی مکتوب به زبان عربی پیرامون انواع بیماری‌ها، داروها، مراکز درمانی و ... ارائه کرده‌اند؛

«زبان عربی در خدمت گردشگری (مطالعه موردی گردشگری سلامت در شهر سلمان محمدی اصفهان)» اثر حسن کاظمی‌سهلوانی و فیض‌اله مددی؛ «بررسی فرصت‌های شغلی مرتبط با رشته زبان عربی (مطالعه موردی پژوهانه حوزه گردشگری شهر مشهد)» اثر احمدرضا حیدریان‌شهری و مصطفی مهدوی‌آرا؛ «نقش زبان عربی در بازاریابی اینترنتی برای بازرگانان ایرانی در میان کشورهای عربی» اثر فرامرز میرزایی و طیبه امیریان؛ و «نقش دانش‌آموختگان رشته عربی در توسعه تجارت الکترونیک با کشورهای عربی (کشور عراق به عنوان نمونه)» اثر حبيب کشاورز (۱۳۹۵).

ومقالة «گروه‌های زبان و ادبیات عربی، حلقه مفقوده توسعه صنعت گردشگری ایران با کشورهای عربی» (۱۳۹۷ هـ.ش) اثر علی ضیغمی که در آن برنامه‌ریزی‌های درست و بلندمدت، آموزش مهارت‌های زبانی به صورت کاربردی، مهارت‌های برقراری ارتباط، آشنایی با ملاحظات خاص فرهنگی کشورهای عربی و... توسط گروه‌های زبان و ادبیات عربی کشور به دانشجویان خود و ایجاد چند گرایش بین‌رشته‌ای در مقاطع مختلف تحصیلی و نیز برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه پیشنهاد شده است.

«نقش گروه‌های عربی در شکوفایی شاخه‌های مختلف صنعت گردشگری» (۱۳۹۸ هـ.ش) که رقیه رستم‌پور ومهناز اعتضادی فر تقویت نگرش کارآفرینی، تجاری‌سازی دانش و شکل‌گیری شرکت‌های زبان‌بنیان با محوریت زبان عربی، افزودن درس «کاربرد زبان عربی در گردشگری ایران»، سفرهای دوره‌ای گروه‌های زبان و ادبیات عربی دو سوی خلیج فارس و ایجاد قطبی مناسب میان ایران و عمان را به منزله پیلوت پیشنهاد داده‌اند. بررسی پیشینه پژوهش نشان می‌دهد بیشتر مطالعات پیشین بر روی رشته و گروه زبان عربی و نقش آنها در توسعه اقتصادی تمرکز نموده‌اند؛ اما کمتر بر دانشجویان رشته عربی به عنوان بازیگران اصلی و فعالان آینده بازار رشته زبان و ادبیات عربی توجه نموده‌اند. در این راستا در پژوهش حاضر به عنوان یک کار متمایز، به صورت آماری به بررسی ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی پرداخته شده است، تا شناخت بیشتری از قابلیت‌های کارآفرینانه دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی حاصل شده و زمینه برنامه‌ریزی دقیق‌تر جهت تقویت این قابلیت‌ها در دانشجویان فراهم شود.

۲-۱. روش تحقیق

تحقیق حاضر از منظر هدف، کاربردی و از منظر گردآوری داده و اطلاعات، تحقیق توصیفی-پیمایشی به شمار می‌رود. در پژوهش حاضر علاوه بر روش کتابخانه‌ای و مراجعه به منابع علمی و اسنادی، از ابزار پرسشنامه استاندارد شده برای گردآوری اطلاعات استفاده شده است. جامعه پژوهشی (۱۰۳ نفر)، شامل دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشگاه مورد مطالعه یعنی دانشگاه سمنان است که شیوه نمونه‌گیری به صورت تمام شماری بوده

است، یعنی همه دانشجویان مورد نظر در این پژوهش مشارکت داشته و مورد بررسی قرار گرفتند. و مورگان^۱ انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند.

پرسشنامه این پژوهش شامل دو بخش است؛ نخست سئوالات ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مطرح گردید و در بخش بعدی ۹۵ سؤال با طیف لیکرت^۲ چهار گزینه‌ای با گزینه‌های «کاملاً موافقم، نسبتاً موافقم، نسبتاً مخالفم و کاملاً مخالفم» جهت دریافت اطلاعات منطبق با فرضیه‌ها و اهداف تحقیق تنظیم شد. برای محاسبه امتیاز پاسخگویان در هر یک از موارد و تفسیر نتایج گردآوری شده به شیوه جدول (۱) عمل گردید. برای تحقیق مذکور از پرسشنامه استاندارد شده ۹۵ گزینه‌ای سنجش ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی تهیه شده توسط کردنائیج و همکاران (۱۳۸۵) استفاده گردید. شایان ذکر است که برای بررسی اعتبار پرسشنامه طبق معمول از روش آلفای کرونباخ^۳ استفاده گردید که در نهایت با محاسبه آلفای کرونباخ به میزان ۰/۹۱ پایایی پرسشنامه، تأیید شد.

۲. یافته‌های پژوهش

به منظور کدگذاری پرسشنامه‌ها، راهنمای پرسشنامه تهیه و کد گذاری صورت گرفت. سپس ضمن بازبینی مجدد، اطلاعات پرسشنامه‌ها وارد کامپیوتر شد و با استفاده از بسته نرم‌افزاری SPSS کار پردازش اطلاعات انجام گرفت. داده‌های گردآوری شده با استفاده از آزمون‌های t تک‌نمونه‌ای و تحلیل واریانس^۴ یک طرفه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

جدول (۱): نحوه محاسبه امتیاز پاسخگویان

مقوله	بسیار ضعیف	ضعیف	قوی	بسیار قوی
ریسک‌پذیری	۱۸-۴۳	۴۳-۵۱	۵۱-۵۷	۵۷-۷۲

^۱ - Krejcie and Morgan.

^۲ - Likert scale.

^۳ - Cronbach's alpha.

^۴ - Anova.

٦٠-٦٨	٥٥-٦٠	٤٩-٥٥	١٧-٤٩	کانون کنترل درونی
٥٣-٦٠	٤٨-٥٣	٤٤-٤٨	١٥-٤٤	توفیق طلبی
٤٣-٥٢	٣٨-٤٣	٣٤-٣٨	١٣-٣٤	خلاقیت
٣٠-٣٢	٢٨-٣٠	٢٥-٢٨	٨-٢٥	عملگرایی
٢٦-٤٤	٢٢-٢٦	١٨-٢٢	١١-١٨	تحمل ابهام
٢٣-٢٨	٢١-٢٣	١٩-٢١	٧-١٩	رویاپردازی
٢١-٢٤	١٩-٢١	١٦-١٩	٦-١٦	چالش طلبی
٣٠٣-٣٨٠	٢٨٣-٣٠٣	٢٦٤-٢٨٣	٩٥-٢٦٤	کارآفرینی

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، مقوله‌های مربوط به هر یک از ابعاد هشت‌گانه روحیه کارآفرینی به صورت مجزا و نرم متغیر روحیه کار آفرینی در چهار مقوله «بسیار ضعیف، ضعیف، قوی و بسیار قوی» ارائه شده و داده‌های این پژوهش بر اساس این نرم‌های استاندارد تجزیه و تحلیل شده است.

روایی سازه پرسش‌نامه مورد بررسی در پژوهش حاضر از طریق همبسته کردن مقیاس‌های پرسشنامه با نمره کل پرسش‌نامه به دست آمده که نتایج آن در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲: روایی سازه پرسش‌نامه بررسی ویژگی‌های کارآفرینی دانشجویان دختر و پسر

مقیاس	همبستگی با نمره کل	سطح معناداری
ریسک‌پذیری	٠/٦٨	٠/٠٠
کانون کنترل درونی	٠/٧٥	٠/٠٠
توفیق طلبی	٠/٧٤	٠/٠٠
خلاقیت	٠/٦٦	٠/٠٠
عملگرایی	٠/٨١	٠/٠٠
تحمل ابهام	٠/٨٣	٠/٠٠
رؤیاپردازی	٠/٧٠	٠/٠٠
چالش طلبی	٠/٦٢	٠/٠٠

ارزیابی و مقایسه ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینان دانشجویان رشته زبان و ادبیات... حبیب کشاورز و...

همانطور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، روایی سازه این پرسش‌نامه در حد مطلوب است و از میان مقوله‌های فوق، تحمل ابهام با ضریب همبستگی $0/83$ بالاترین و چالش‌طلبی با ضریب همبستگی $0/62$ پایین‌ترین همبستگی را با نمره کل دارند. در این مطالعه به منظور حصول اطمینان از پایایی ابزار پژوهش پرسش‌نامه پژوهش میان ۳۰ نفر از افراد جامعه مورد بررسی توزیع و جمع‌آوری شد و برای برآورد پایایی آن از روش آلفای کرونباخ استفاده گردید که نتایج آن در جدول ۳ گزارش شده است.

جدول ۳: پایایی پرسش‌نامه بررسی ویژگی‌های کارآفرینی دانشجویان دختر و پسر

مقیاس	ریسک-پذیری	کانون کنترل درونی	توفیق‌طلبی	خلافت	عملگرایی	تحمل ابهام	رویاپردازی	چالش‌طلبی	کل
آلفای کرونباخ	$0/80$	$0/82$	$0/84$	$0/80$	$0/81$	$0/82$	$0/80$	$0/86$	$0/91$

چنانکه در جدول ۳ مشاهده می‌شود، پایایی پرسش‌نامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ در سطح قابل قبولی است. ضریب پایایی نمره کلی پرسش‌نامه $0/91$ است. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های مختلف آمار توصیفی (فراوانی، درصد فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و آمار استنباطی (آزمون‌های تی تک‌نمونه‌ای، تی مستقل و آنوا) استفاده شد.

یافته‌های توصیفی

یافته‌های مربوط به ویژگی‌های جمعیت‌شناختی بیانگر آن است که از میان دانشجویان پاسخ‌دهنده دختر و پسر، ۷۴ نفر ($71/84\%$) دختر و ۲۹ نفر ($28/15\%$) پسر هستند. بیشتر از نیمی از دانشجویان پاسخ‌دهنده ($89/32\%$) در مقطع کارشناسی و تعداد اندکی از آن‌ها ($10/68\%$) در مقطع کارشناسی ارشد مشغول به تحصیل هستند. بیش‌تر دانشجویان مشغول به تحصیل ($87/95\%$) بیکار و تعداد کمی از آن‌ها ($12/05\%$) شاغل هستند. باوجود اینکه $87/95\%$ دانشجویان به کارآفرینی و راه‌اندازی کسب و کار تمایل دارند، تنها $9/4\%$ آن‌ها اقدام به راه‌اندازی کسب و کار کرده‌اند.

جدول (٤): میانگین و وضعیت ابعاد هشت گانه ویژگی های شخصیتی کارآفرینانه

کارآفرینی	چالش طلبی	رواپردازی	تحمل ابهام	عملگرایی	خلاقیت	توفیق طلبی	کانون کنترل درونی	ریسک پذیری	ابعاد دانشجویان عربی
۲۷۵/۲۳	۱۷/۰۵	۲۰/۴۳	۲۲/۳۱	۲۴/۰۱	۳۲/۸۴	۵۲/۰۸	۶۷/۵۵	۳۸/۹۲	کل
قوی	ضعیف	قوی	بسیار قوی	قوی	ضعیف	قوی	قوی	ضعیف	دانشجویان

بر اساس اطلاعات ارائه شده در جدول ٤، کل دانشجویان نمونه در ابعاد ریسک پذیری، خلاقیت و چالش طلبی در وضعیت ضعیف قرار داشته و در ابعاد کانون کنترل، توفیق طلبی، عمل گرایی و رُوایپردازی در وضعیت قوی و در بعد تحمل ابهام دانشجویان نمونه در وضعیت بسیار قوی قرار داشته اند و در کل روحیه کارآفرینی دانشجویان نمونه دارای وضعیت قوی ارزیابی شده است.

٣. تجزیه و تحلیل داده ها

فرضیه اصلی: میان دانشجویان دختر و پسر از نظر ویژگی های کارآفرینانه اختلاف معنی داری وجود دارد.

در این پژوهش به منظور بررسی تفاوت میان ویژگی های شخصیتی کارآفرینانه دانشجویان و مقایسه بین دو گروه دانشجویان دختر و پسر در ابعاد هشت گانه شخصیتی کارآفرینانه از آزمون t برای گروه های مستقل بهره گیری شده است. در این آزمون، فرض صفر عبارت است از: عدم وجود تفاوت معناداری میان دو گروه دانشجویان دختر و پسر در خصوص برخورداری از هر یک از ویژگی های هشت گانه شخصیتی کارآفرینانه و فرض خلاف بیانگر وجود تفاوت معناداری بین این دو گروه بوده است.

جدول (٥): تحلیل وضعیت ویژگی های شخصیتی در دانشجویان مور مطالعه براساس جنسیت

مقوله	جنسیت	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار	آزمون t	سطح معنی داری
ریسک پذیری	پسر	۴۲/۷۴۵۴	۹/۴۴۴	۰/۴۷۷	۴/۱۰۸	۰/۰۰۰
	دختر	۴۰/۳۳۱۲	۱۰/۸۸۹	۰/۷۷۵		
کانون کنترل درونی	پسر	۲۹/۸۸۴۱	۸/۶۳۲	۰/۷۸۵	-۱/۵۶۴	۰/۰۲۱
	دختر	۲۸/۶۵۶۴	۷/۷۸۸	۰/۵۵۴		

ارزیابی و مقایسه ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه دانشجویان رشته زبان و ادبیات... حیب کشاورز و...

۰/۸۵۱	۰/۰۸۹	۰/۵۷۷	۷/۲۸۹	۲۵/۳۵۳	پسر	توفیق طلبی
		۰/۳۲۵	۶/۱۱۲	۲۵/۸۹۸	دختر	
۰/۲۴۶	۱/۴۷۷	۰/۵۱۱	۶/۹۶۵۴	۳۷/۵۶۴۱	پسر	خلایت
		۰/۲۹۷	۶/۸۵۶۴	۳۸/۰۲۲۱	دختر	
۰/۱۳۹	۱/۱۰۲	۰/۳۵۵	۳/۳۵۶۴	۲۰/۷۸۶۵	پسر	عملگرایی
		۰/۲۱۸	۳/۲۱۴۳	۲۱/۴۵۱۲	دختر	
۰/۲۶۷	۱/۰۲۲	۰/۷۵۸	۹/۳۵۶	۱۹/۸۸۱۰	پسر	تحمل ابهام
		۰/۴۱۲	۸/۴۵۱	۲۰/۲۴۳۷	دختر	
۰/۰۰۴	-۲/۷۴۲	۰/۵۱۰	۵/۲۱۲	۱۰/۸۵۴۰	پسر	رویاپردازی
		۰/۳۰۷	۶/۱۰۸	۱۱/۲۹۶۵	دختر	
۰/۰۰۰	-۱/۶۳۳	۰/۴۳۳	۵/۶۲۵	۹/۷۷۵۰	پسر	چالش طلبی
		۰/۲۶۴	۵/۱۰۹	۱۰/۶۴۵۲	دختر	
۰/۲۱۷	۱/۲۵۰	۳/۲۳۶	۳۹/۵۴۰۸	۱۸۲/۱۸۹۵	پسر	کارآفرینی
		۲/۱۰۹	۳۵/۸۵۶۳	۱۸۷/۷۷۴۵	دختر	

همان‌طور که نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد به علت آنکه سطوح معناداری مربوط به چهار بعد ریسک‌پذیری، رؤیاپردازی، کانون کنترل درونی و چالش‌طلبی کمتر از سطح آلفای ۰/۰۵ بوده است، در نتیجه فرض صفر مربوط به این آزمون‌ها رد می‌شود و این امر به معنای وجود تفاوت معنادار بین دو گروه دانشجویان دختر و پسر در خصوص میزان برخورداری از این چهار ویژگی شخصیتی کارآفرینانه است.

در این پژوهش به منظور بررسی تفاوت میان ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه دانشجویان و مقایسه میان مقاطع تحصیلی، از آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه بهره گرفته شده است. در این آزمون، فرض صفر عبارت است از: عدم وجود تفاوت بین کل دانشجویان نمونه دو مقطع تحصیلی (کارشناسی و کارشناسی‌ارشد) از لحاظ برخورداری از ویژگی‌های هشت‌گانه شخصیتی کارآفرینانه، فرض خلاف عبارت است از: وجود تفاوت بین دانشجویان مقاطع

تحصيلی مختلف. با توجه به میزان F و سطوح معناداری به دست آمده در جدول ٦، به این دلیل که فقط سطوح معناداری مربوط به بعد توفیق طلبی کمتر از سطح آلفای ٠/٠٥ است در نتیجه فرض صفر مربوط به این آزمون رد می شود. به بیان دیگر بین کل دانشجویان مقاطع تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد در باره برخورداری از ویژگی توفیق طلبی تفاوت معنادار وجود دارد.

جدول ٦: تحلیل وضعیت ویژگی های شخصیتی در دانشجویان مورد مطالعه براساس مقطع تحصیلی

ابعاد	منابع تغییرات	درجه آزادی	میانگین مجموع مربع انحرافات	F مقدار	سطح معناداری
ریسک پذیری	بین گروهی	١	١١٤/٥٦٥	١/٤١١	٠/١٧٤
	درون گروهی	١٠١	٦٤/٢٤٧		
کانون کنترل درونی	بین گروهی	١	٧١/٩٨٥	١/٨٩٤	٠/١٣٣
	درون گروهی	١٠١	٣٩/٨٥٤		
توفیق طلبی	بین گروهی	١	١٢٦/٦٣٢	٢/٩٨٧	٠/٠٢١
	درون گروهی	١٠١	٣٤/٧٤٨		
خلایقیت	بین گروهی	١	٥١/٠٠١	١/٠١٢	٠/٢٧٧
	درون گروهی	١٠١	٤٠/٧١٠		
عملگرایی	بین گروهی	١	١٩/٥٣٨	١/٦٤٤	٠/١٢٨
	درون گروهی	١٠١	١٨/٠١٨		
تحمل ابهام	بین گروهی	١	٢٧/١٢٧	٠/٧٧٩	٠/٣٨٩
	درون گروهی	١٠١	٣٢/٧٥٥		
رؤیاءپردازی	بین گروهی	١	٨/٣١٠	٠/٤٨٨	٠/٥٩٩
	درون گروهی	١٠١	١٣/٥٢٦		
چالش طلبی	بین گروهی	١	١٦/٨٤٥	١/٢٢٩	٠/١٨٨
	درون گروهی	١٠١	١٢/٠٦٥		
کارآفرینی	بین گروهی	١	١٥٤٦/٦٣٣	١/٨٨٦	٠/١١٩
	درون گروهی	١٠١	٨١٩/٣٠٢		

جدول ۷: همبستگی بین متغیرهای فردی و ویژگی‌های کارآفرینانه

ویژگی	سابقه راه‌اندازی کسب و کار	تمایل به راه‌اندازی کسب و کار
ریسک‌پذیری	۰/۰۸۸	-۰/۰۹
کانون کنترل درونی	-۰/۰۳۴	۰/۰۴۷
توفیق طلبی	۰/۰۱۱	۰/۱۰۷
خلاقیت	۰/۰۹۱	-۰/۰۲۱
عملگرایی	-۰/۰۴۴	۰/۰۶۲
تحمل ابهام	-۰/۰۳۸	-۰/۰۴۴
رؤیاپردازی	-۰/۰۱۳	-۰/۰۳۱
چالش طلبی	-۰/۰۲۹	-۰/۰۲۱
کارآفرینی	۰/۱۱۲	-۰/۰۰۳
سابقه راه‌اندازی کسب و کار	۱	۰/۰۹۶
تمایل به راه‌اندازی کسب و کار	۰/۰۸۳	۱

بر اساس ضرایب همبستگی در جدول ۷ داشتن سابقه راه‌اندازی کسب و کار و تمایل کنونی به راه‌اندازی کسب و کار نیز با توفیق‌طلبی و کارآفرینی در سطح اطمینان ۹۵ درصد رابطه معنی‌داری دارد و این بدان معناست که دانشجویانی که دارای سابقه راه‌اندازی کسب و کار هستند یا تمایل به راه‌اندازی کسب و کاری دارند از توفیق‌طلبی بالایی برخوردارند.

بحث و نتیجه‌گیری

یکی از رویکردهای مهم توسعه کارآفرینی در جوامع رویکرد ویژگی‌های شخصیتی است؛ بدین معنا که هر اندازه افراد در ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه همچون ریسک‌پذیری، خلاقیت، توفیق‌طلبی، تحمل ابهام و سایر ویژگی‌های مشابه تقویت شوند، احتمال رشد کارآفرینی و رونق کسب و کارها در آن جامعه به شدت افزایش می‌یابد. این موضوع برای دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاهی به لحاظ حساسیت مقطع زمانی ورود به عرصه کار و

کارآفرینی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از طرفی مطالعات گذشته نشان داده است فراگیران رشته زبان و ادبیات عربی از توانایی‌های لازم برای ورود به این عرصه برخوردار نیستند؛ که نبود تناسب بین فرایندها و برنامه درسی موجود در دانشگاه‌ها با مهارت‌ها و توانایی‌های مورد نیاز بازار کار مهم‌ترین عامل موفق نبودن دانش‌آموختگان این رشته در کاربایی و اشتغال به شمار می‌رود. با توجه به اهمیت موضوع، پژوهش حاضر به ارزیابی و مقایسه ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی دانشگاه سمنان پرداخته است که با توجه به نتایج به‌دست آمده، می‌توان ویژگی‌هایی که دانشجویان در آن ضعیف‌تر هستند را از طریق یک برنامه آموزشی دقیق یا دوره‌های مهارتی و یا مشاوره تقویت کرد.

نتایج پژوهش نشان داد به رغم تمایل دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی به راه اندازی کسب و کار، درصد بسیار کمی از آنها اقدام به کارآفرینی می‌کنند و این نکته بررسی بیشتر دلایل موضوع و ارزیابی ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه آنها را آشکار می‌سازد. از طرفی بررسی ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه دانشجویان نشان داد، آنها در برخی از ویژگی‌ها شرایط مطلوبی دارند؛ اما در ابعاد ریسک‌پذیری، خلاقیت و چالش‌طلبی در وضعیت ضعیفی قرار دارند و باید برای تقویت این ویژگی‌ها برنامه‌ریزی مناسبی انجام داد؛ زیرا ریسک‌پذیری و خلاقیت از عناصر اساسی هر فعالیت کارآفرینانه به شمار می‌رود. همچنین مقایسه ویژگی‌های کارآفرینانه دانشجویان دختر و پسر نشان داد در چهار ویژگی ریسک‌پذیری، رؤیاپردازی، کانون کنترل درونی و چالش‌طلبی تفاوت اساسی و معناداری بین آنها وجود دارد و این موضوع لزوم در نظر گرفتن ویژگی‌های جنسیتی در تدوین برنامه‌های آموزشی را خاطر نشان می‌سازد. از طرفی مقایسه ویژگی‌های کارآفرینانه دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد نشان داد فقط در ویژگی توفیق‌طلبی در بین آنها تفاوت وجود دارد؛ بنابراین دانشجویان این مقاطع در اکثر ویژگی‌های کارآفرینی تفاوتی ندارند و می‌توان برنامه‌های آموزشی یکسانی در زمینه کارآفرینی برای هر دو مقطع ارائه کرد. در مجموع نتایج پژوهش حاضر در راستای نتایج پژوهش‌های قبلی مبنی بر لزوم برنامه‌ریزی دقیق دوره‌های آموزشی کارآفرینی برای دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی برای تقویت مهارت‌ها و ویژگی‌های کارآفرینانه آنها در جهت ورود

به عرصه کار و کارآفرینی است؛ با این تفاوت که تمرکز و دقت بیشتری بر روی تقویت ویژگی‌های خاص کارآفرینانه همچون ریسک‌پذیری و خلاقیت دارد.

اگر چه برگزاری نخستین همایش ملی کارآفرینی و تجاری‌سازی رشته زبان و ادبیات عربی در اسفندماه ۱۳۹۳ در دانشگاه سمنان و ارائه مقالات بسیاری در این حوزه نگاه دست‌اندرکاران این رشته را به این حوزه سوق داده و پیشنهاد گنجانیدن ماده درسی «مبانی کارآفرینی و تجاری‌سازی رشته زبان و ادبیات عربی» در دوره کارشناسی نیز در بیانیه پایانی همایش مذکور درج گردید (بند ۴ قطعنامه پایانی همایش کارآفرینی و تجاری‌سازی رشته زبان و ادبیات عربی، ۱۳۹۳) و عملاً در برخی از سرفصل‌های درسی بازنگری شده مانند سرفصل آموزشی دوره کارشناسی دانشگاه اصفهان که به تأیید شورای عالی برنامه‌ریزی و آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری نیز رسیده است، (برنامه درسی رشته زبان و ادبیات عربی، دانشگاه اصفهان، ۱۴۰۰) اما متأسفانه هنوز در بسیاری از دانشگاه‌های کشور اجرایی نشده است و نتایج پژوهش حاضر نیز مجدداً بر این موضوع تأکید می‌نماید. بنابراین پیشنهاد می‌شود با توجه به لزوم تقویت برخی ویژگی‌های کارآفرینانه در دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی، برنامه‌های درسی، دوره‌های مهارتی و کارگاهی و یا امکانات مشاوره‌ای به صورت هدفمند برای آنها تدوین و اجرا گردد. همچنین جهت برون‌رفت از این وضعیت به صورت خاص پیشنهاد می‌گردد: بخشی تحت عنوان کارآفرینی و اشتغال دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی در دانشگاه‌های دارای این رشته و ذیل گروه‌های مربوطه راه‌اندازی گردد که نه به صورت یک ساختار بوروکراتیک، بلکه به عنوان یک بخش چابک، برنامه‌ریزی و اجرای فعالیت‌های ترویجی، آموزشی و مشاوره‌ای در حوزه اشتغال و کارآفرینی برای دانشجویان این رشته را به صورت تخصصی انجام دهد. در پایان لازم به ذکر است اگر چه این پژوهش در دانشگاه سمنان انجام شده است؛ اما قابلیت تعمیم به دانشجویان رشته‌های زبان و ادبیات عربی و مترجمی زبان عربی را در کل

دانشگاه‌های کشور دارد، زیرا شرایط آنها در همه دانشگاه‌ها و همچنین الزامات و شرایط بازار کار تقریباً مشابه است.

منابع

کتاب‌ها

- حسنعلیان سمیه و همکاران (۱۴۰۰). برنامه درسی کارشناسی زبان و ادبیات عربی، دانشگاه اصفهان، شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

مقالات

- اشکوری، عدنان و طارق یاراحمدی، (۱۳۹۳). ارزیابی میزان آمادگی و توانایی دانشجویان رشته عربی در زمینه ورود به بازار کار مرتبط با این رشته از دیدگاه دانشجویان و اساتید، همایش ملی کارآفرینی و تجاری سازی رشته زبان و ادبیات عربی، دانشگاه سمنان.

- جوانرودی، مصطفی و نسیم شریفی (۱۳۹۴) نقش گروه زبان و ادبیات عربی در توسعه کارآفرینی، **مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی**، دوره ۱۱ شماره ۳۵ صص ۱۹۱-۲۱۴.

- حیدریان شهری، احمدرضا و مصطفی مهدوی آرا (۱۳۹۴) بررسی فرصت‌های شغلی مرتبط با رشته زبان عربی (مطالعه موردپژوهانه حوزه گردشگری شهر مشهد) **مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی**، دوره ۱۲ شماره ۳۹ صص ۲۳۱-۲۵۲.

- رستم‌پور، رقیه و مهناز اعتضادی‌فر (۱۳۹۸) نقش گروه‌های عربی در شکوفایی شاخه‌های مختلف صنعت گردشگری، **مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی**، دوره ۱۵ شماره ۵۱ صص ۱۶۰-۱۴۳.

- رشیدی، زهرا (۱۳۹۷). تحلیل وضعیت کیفیت آموزشی در دانشگاه‌های ایران و ارائه راهکارهایی برای بهبود آن، مجموعه گزارش‌های تخصصی آموزش عالی، شماره ۶، موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

- ضیغمی، علی (۱۳۹۷) گروه‌های زبان و ادبیات عربی، حلقه مفقوده توسعه صنعت گردشگری ایران با کشورهای عربی، **مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی**، دوره ۱۴ شماره ۴۷ صص ۱۳۷-۱۵۶.

- ضیغمی، علی و همکاران (۱۳۹۳)، چکیده مقالات همایش ملی کارآفرینی و تجاری‌سازی رشته زبان و ادبیات عربی، دانشگاه سمنان؛ <https://arabi.semnan.ac.ir/alriyadah>

- عیسی زاده، سعید و حسینی، سعیده سادات. (۱۳۹۳). بررسی تطبیقی بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی در ایران در مقایسه با سایر کشورها، ماهنامه کار و جامعه، شماره ۱۷۶، صص ۴-۲۶.
- کاظمی سهلوانی، حسن و فیض اله مددی (۱۳۹۴) مطالعه موردی گردشگری سلامت در شهر سلمان محمدی اصفهان، مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی، سال ۱۱ شماره ۳ صص ۱۵۳-۱۶۵
- کشاورز، حبيب (۱۳۹۴) نقش دانش‌آموختگان رشته زبان و ادبیات عربی در توسعه تجارت الکترونیک با کشورهای عربی (مطالعه موردی کشور عراق)، مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی، سال ۱۲ شماره ۲ صص ۲۵۳-۲۷۲.
- مردان‌شاهی محمدمهدی، آقاجانی افروزی علی اکبر (۱۳۹۳). بررسی و مقایسه ویژگی‌های کارآفرینان دانشجویان دختر (مطالعه موردی: دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری). راهبردهای کارآفرینی در کشاورزی. (۱): ۶۹-۸۲.
- مهدوی آرا، مصطفی و حیدریان شهری، احمدرضا (۱۳۹۳)، بررسی علل ناکارآمدی آموزش زبان عربی، همایش ملی کارآفرینی و تجاری سازی رشته زبان و ادبیات عربی، دانشگاه سمنان.
- میرزائی، فرامرز و علی سلیمی (۱۳۸۹) نقش‌آفرینی گروه‌های زبان و ادبیات عربی در توسعه علمی دانشگاه‌ها، مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی، دوره ۶ شماره ۱۴ صص ۱۱۹-۱۳۸.

References

- Ashkevari, Adnan and Tariq Yarahmadi, (۲۰۱۴). Evaluating the degree of readiness and ability of Arabic students to enter the job market related to this field from the perspective of students and professors, National Conference on Entrepreneurship and Commercialization of Arabic Language and Literature, Semnan University.
- Hasanalian Somiyeh et al. (۱۴۰۰), Arabic Language and Literature Bachelor's Curriculum, Isfahan University, Higher Education Development and Planning Council of the Ministry of Science, Research and Technology.
- Heydarian Shahri, Ahmad Reza and Mustafa Mahdavi Ara (۲۰۱۴) Investigating job opportunities related to the field of Arabic language (a case study of tourism in Mashhad) Journal of the Iranian Language and Arabic Literature Association, Volume ۱۲, Number ۳۹, pp. ۲۵۲-۲۳۱.

- Iszadeh, Saeed and Hosseini, Saeeda Sadat. (٢٠١٣). A comparative study of unemployment among university graduates in Iran compared to other countries, Work and Society Monthly, No. ١٧٦, pp. ٤-٢٦.
- Javanroudi, Mustafa and Nasim Sharifi (٢٠١٤) The Role of the Arabic Language and Literature Department in the Development of Entrepreneurship, Journal of the Iranian Language and Literature Association, Volume ١١, Number ٣٥, pp. ١٩١-٢١٤.
- Kazemi Sahlwani, Hassan and Faiz Elah Madadi (٢٠١٤) A case study of health tourism in the city of Salman Mohammadi, Isfahan, Journal of the Iranian Language and Arabic Literature Association, Year ١١, Number ٣, pp. ١٥٣-١٦٥.
- Keshavarz, Habib (٢٠١٤) The role of Arabic language and literature graduates in the development of e-commerce with Arab countries (a case study of Iraq), Journal of the Iranian Association of Arabic Language and Literature, year ١٢, number ٢, pp. ٢٥٣-٢٧٢.
- Mahdavi Ara, Mustafa and Heydarian Shahri, Ahmadreza (٢٠١٣), investigating the causes of inefficiency in Arabic language education, National Conference on Entrepreneurship and Commercialization of Arabic Language and Literature, Semnan University.
- Mardanshahi Mohammad Mahdi, Aghajani Afrozi Ali Akbar (٢٠١٣). Investigating and comparing the entrepreneurial characteristics of female students (case study: Sari University of Agricultural Sciences and Natural Resources). Entrepreneurship strategies in agriculture. (١): ٦٩-٨٢.
- Mirzaei, Faramarz and Ali Salimi (٢٠٠٩) The role of Arabic language and literature groups in the scientific development of universities, Journal of the Iranian Association of Arabic Language and Literature, Volume ٦, Number ١٤, pp. ١١٩-١٣٨.
- Rashidi, Zahra (٢٠١٧). Analyzing the state of educational quality in Iranian universities and providing solutions for its improvement, Higher Education Specialized Reports, No. ٦, Higher Education Research and Planning Institute
- Rostampour, Ruqiyeh and Mahnaz Ezzadifar (٢٠١٨) The role of Arab groups in the prosperity of various branches of the tourism industry, volume ١٥, number ٥١, pp. ١٦٠-١٤٣.
- Zaighmi, Ali (٢٠١٧) Arabic language and literature groups, the missing link in the development of Iran's tourism industry with Arab countries, volume ١٤, number ٤٧, pp. ١٣٧-١٥٦.

تقييم سمات الشخصية الريادية ومقارنتها لدى طلبة قسم اللغة العربية وآدابها في

جامعة سمنان الإيرانية

نوع المقالة: أصلية

ميثم مدرسي^١، علي ضيغمي^٢، حبيب كشاورز^{٣*}

١. أستاذ مشارك قسم ريادة الأعمال، جامعة سمنان، كلية الاقتصاد والإدارة، سمنان، إيران

٢. أستاذ مشارك، قسم اللغة العربية وآدابها، جامعة سمنان، كلية الأدب واللغات الأجنبية، سمنان، إيران

٣. أستاذ مساعد، قسم اللغة العربية وآدابها، جامعة سمنان، كلية الأدب واللغات الأجنبية، سمنان، إيران

تاريخ استلام البحث: ١٤٠٢/٠٦/٣٠ تاريخ قبول البحث: ١٤٠٣/٠٧/٠١

الملخص

يجب أن تقوم الجامعات في الوقت الحالي، بالإضافة إلى لعب الدور الرئيس للتعليم، بتعزيز مهارات وخصائص تنظيم المشاريع لدى الطلاب لدخول مجال العمل وريادة الأعمال من أجل تحقيق تنمية ريادة الأعمال في البلاد وتقليل معدل البطالة بين خريجي الجامعات. ففي هذا البحث تم تقييم سمات الشخصية الريادية لطلاب أقسام اللغة العربية وآدابها ومقارنتها في جامعة سمنان أتمودجاً، حيث يعتبر البحث الحالي بحثاً وظيفياً من وجهة نظر الهدف، وبحثاً وصفيّاً مسحياً من وجهة نظر جمع البيانات والمعلومات. فيشتمل المجتمع الإحصائي للبحث على طلاب مرحلتي البكالوريوس والماجستير في جامعة سمنان الإيرانية، الذين تم اختيارهم بشكل عشوائي وتحليلهم باستخدام جدول Morgan و Karjesi. كما تم استخدام استبيان موحد لجمع المعلومات، وتم تحليل البيانات من خلال الإحصاء الوصفي والاستنتاجي. فأظهرت نتائج البحث أن طلاب اللغة العربية وآدابها في جامعة سمنان في وضع غير مؤات من حيث المخاطرة والإبداع والبحث عن التحدي. كما يوجد فرق كبير بين الطلاب والطالبات في خصائص المخاطرة والحلم ومركز الرقابة الداخلية والبحث عن التحدي؛ ومع ذلك، لا يوجد فرق كبير في خصائص تنظيم المشاريع بين طلاب البكالوريوس والدراسات العليا.

الكلمات الرئيسية: ريادة الأعمال، اللغة العربية وآدابها، خصائص ريادة الأعمال، توفير فرص العمل، جامعة سمنان.